

Mirsad Hadžikadić:

Planiramo posjetiti razne gradove i sela širom Bosne i Hercegovine putem javnih tribina kako bismo podržali lokalne kandidate. Takođe planiramo posjetiti vjerovatno Njemačku i Austriju, jer tamo je veliki broj glasača kojima je potrebna pomoć sa razumijevanjem problema i kako uticati na njih. Dakle, trenutno planiramo sve te posjete, a u to takođe moramo uključiti i protestne šetnje kojima ćemo završiti seriju šetnji koju smo započeli u Mostaru. Uz to se pripremamo za kampanju sa skoro nikako novca. Zato moramo osmisliti pristup i poruku, način da dopremo do ljudi i medij koji ćemo koristiti da prenesemo poruku. Imamo volontere kojima je zaista drago da učestvuju i koji su sposobni. Ali moram ti priznati da se napor pokazuje: toliko je stvari koje se moraju uraditi, toliko je zadataka, toliko je kreativnih ideja, a tako je malo vremena koje im je dostupno za diskutovanje o problemima zbog njihovih poslova, njihovih porodica i obaveza, a naše potrebe rastu. Na primjer, naš Tim za komunikacije i marketing je imao 20 do 25 volontera, a sada ima 6 do 7 članova, prosto jer je došlo do iscrpljenosti. Oni ne spavaju noću, i plus, ljudima stvari trebaju smjesta, a tim može odgovoriti za 2, 3 ili 7 dana, i onda dolazi do sukoba jer je to vaša odgovornost i ljudi se ljute na vas a vi dajete sve od sebe. I onda mi smatramo da su to dobre osobe jer doprinose ali ljudi čine da oni izgledaju loše jer ne odgovore blagovremeno kako bi izvorni zahtjev bio u potpunosti ispunjen. Dakle, pripremamo se za kampanju sa mnogo volontera i mnogo stručnih timova: Timom za komunikacije i marketing, Timom za izbore odnosno za sprovođenje izbora i logistiku izbora, Političkim savjetodavnim odborom, Akademijom koju smo osnovali, stručnim savjetodavnim odborima za razne oblasti, izvršnim direktorom kojeg imamo, potpredsjednikom. Svi ti ljudi su tu, ali je jasno da nam je za sve što želimo uraditi u konačnici potreban novac kako bismo to sproveli. Pa, za većinu toga. Time smo smjesta suočeni sa zidom, jer finansije su jako ograničene, do te mjere da čak moramo razmišljati o restrukturiranju našeg centralnog ureda po pitanju kadra, kako bismo ostali unutar budžeta koji imamo. Interesantno je da je neki dan jedan od naših kandidata za načelnika imao televizijski nastup sa jednim drugim mladim kandidatom za poziciju načelnika u Sarajevu, pa smo razgovarali nakon toga. Tema je bila finansiranje, a taj mladi kandidat dolazi iz stranke koja je jako dobro finansirana i koja je zapravo naslijedila dosta nekretnina od stare Komunističke partije, jer nastavljaju sa demokratiziranom političkom porukom tog filozofskog pristupa. On je

rekao da oni imaju novac i da ne znaju kako mi ovo radimo sa samo novcem od članarina i inovacijama. I to je tačno, to je zaista teška borba, i to je testament Pokretu i ljudima koji su povezani s njim – to što smo čak i u kontekstu nedostatka finansija i finansijske sigurnosti i dalje snažni i što dajemo sve od sebe da uspijemo koliko god možemo. Ono što je, rekao bih, *cool*, je da sve više i više kandidata za razne pozicije privlače pažnju medija. Dakle, ono što sam očekivao da se dogodi – da pažnja sa mene pređe na druge ljude neposredno pred izbore, zbog samih kandidata koji su prirodni glasnogovornici koji moraju pričati o problemima u svojoj zajednici – pa, upravo to se događa sada. Jedan od glavnih problema je bio to što je moje ime bilo previše povezano sa Platformom i što sam ja uvijek bio u medijima, u društvenim medijima, na televiziji, u novinama, pa su ljudi s pravom počeli da pitaju ima li iko više tu. A sada imamo te ostale, koji su u medijima, koji izdaju vlastita saopštenja za javnost. Kandidati za načelnike/ gradonačelnike iznose vlastite stavove o raznim temama. Oni naravno razgovaraju sa Političkim savjetodavnim odborom, sa mnom i sa ostalima unutar Platforme za progres, ali slobodni su naravno da imaju svoj vlastiti glas, na što ih mi i potičemo. Dakle, jedna jako pozitivna stvar koja se trenutno dešava je to što predstavljamo sve više i više lica Platforme za progres putem kandidata za gradonačelnike i nosilaca listi. To je važna pozicija u Bosni: prva osoba na listi kandidata za gradske vijećnike, na primjer. I oni su predstavljeni. Svi kandidati za vijećnike u gradskim odnosno opštinskim vijećima se takođe predstavljaju. To je organizovani napor Platforme za progres i Tima za komunikacije i marketing, pa se oni predstavljaju javnosti. Putem prenosa uživo na Facebooku sam imao dvije sesije sa nosiocima listi. Ljudi iznenada vide ove obrazovane, često mlade muškarce i žene koji su odlučili da učestvuju u političkom životu, koji razumiju načela Platforme za progres, i koji iznenada donose tu dodatnu snagu Platforme za progres putem dodatnih ljudi. A oni koji nas posmatraju kažu: „Vao, vidi sve te ljude, to je stvarno odlično; Platforma nije samo Mirsad, nego su to i svi ovi ostali ljudi koji su voljni i spremni da se bore za bolju Bosnu i Hercegovinu konkretnim koracima odnosno učešćem na lokalnim izborima.“ Za dvije godine će biti čak i veći pritisak na opštim izborima. I da sumiram: kad je riječ o javnom imidžu, mislim da se događa mnogo dobrih stvari. Predstavljamo nova lica a ta nova lica su naišla na jako dobar prijem kod javnosti. Istovremeno interno nastavljamo da činimo sve što možemo da riješimo finansijsku situaciju, te pripremamo izbornu strategiju.

Zvanična predizborna kampanja će početi 16. oktobra, i ona traje samo 30 dana, a izbori su 15. novembra. Dakle, nastavljamo da razrađujemo strategiju, pripremamo kandidate koje imamo, razmišljamo o glavnim problemima koje imamo. Politički savjetodavni odbor i Predsjedništvo Platforme razmišljaju o glavnim problemima, temama, pristupima, a kroz sve to takođe se suočavamo sa problemima sa osobenostima ljudi. Mislim da je to donekle i normalno za jednu organizaciju koja brzo raste i koja mijenja naraciju, i gdje se ljudi susreću s nečim s čim se ranije nisu susretali pa pokušavaju da daju sve od sebe u tom okruženju koje je nesigurno i promjenjivo. Mnogo tih ljudi koji uzrokuju nezadovoljstvo zapravo imaju dobre namjere. Oni vjeruju da spašavaju Pokret jer ukazuju na nepravilnosti, a mi kažemo: „Pa dobro, ali nemojmo biti tako animirani i naoštreni, nego učinimo to na dobar i miran način, pa ćemo vidjeti kako ćemo nastaviti; ali moramo kroz to zajedno proći umjesto da dopustimo da ta različita mišljenja dovedu do ličnih animoziteta koji onda izjedaju tijelo, a nije dobro vrijeme za to“. Mislim da je uzbudljivi dio činjenica da nam ne nedostaje stvari koje treba uraditi, da nema manjka ideja kako uraditi te stvari, i zaista je uzbudljivo biti dio ovoga. Sinoć sam razmišljao o tome. Uz sve ove percipirane probleme i sve ove uspjehe i izazove, ovo je zaista odličan način za provesti vrijeme na zemlji. Razmišljam o Univerzitetu i koliko sam zahvalan da provodim većinu vremena na Univerzitetu, razmišljajući o problemima, bilo putem istraživanja ili putem osnovne potrebe da se educira stanovništvo. Ovo je skoro kao da sve za što ste se pripremali, ali ne na planirani način, nego prosto zbog toga što jeste, vodi do izabranog seta aktivnosti, a te aktivnosti sada djeluju kao praktična demonstracija stvari koje ste naučili. Onda se čini kao da je to bila vaša misija od samog početka: da primijenite ono što ste naučili i kombinujete to dvoje, i možda da obogatite Univerzitet kroz znanje koje ste stekli i veću svijest o tome šta treba da se dogodi u jednom društvu putem koraka obrazovnih institucija kako bi oboje postali bolja mjesta.

Clark Curtis:

Imam još dva pitanja, ali ovo drugo me podsjetilo na naše razgovore prije više od dvije godine o tome da li si ikada razmišljao da ćeš uraditi ovo, i o svim drugim ljudima koji su vidjeli stvari koje radiš i povezivali tačkice. To što si upravo rekao – tačkice nastavljaju da se povezuju i za tebe, kad nađeš vremena da zastaneš i analiziraš to što radiš i što si do sada postigao i kako je to povezano s tvojim istraživanjem i radom u nastavi i ostalim stvarima.

Mirsad Hadžikadić:

To je tačno. Juče sam bio u svom uredu pa samo posmatrao police i naslove knjiga. Vidi se progresija. U jednom dijelu police su knjige o tehnologiji, jezicima, bazama podataka, umjetnoj inteligenciji, a onda se oni progresivno kreću preko kompleksnih sistema do javnog poretka, na primjer. Zaista se vidi preokret u vremenu i kako se interes mijenjao. Ali činjenica da ste u okruženju koje potiče istraživanje i razmišljanje je nevjerovatna. To je luksuz, to je dar, i morate to poštovati i biti zahvalni. Morate poštovati one koji su vam dali tu priliku i zaista biti zahvalni prema njima i prema svim studentima koji su putem brojnih razgovora, bilo da im je to bila namjera ili ne, dodali vrijednost vašem vlastitom razmišljanju, jer su postavili pitanja koja se vi nikad niste zapitali. Sjajno je. Istovremeno vidim kako aranžman poput ovoga može obogatiti vašu profesorsku karijeru, i u oblasti nastave i istraživanja, jer ne može postati stvarnije od ovoga kad je riječ o provođenju vremena, davanju doprinosa i provjeri valjanosti stvari koje ste naučili i o kojima ste razmišljali tokom svog života ili barem dijela života.

Clark Curtis:

Ponovo si spomenuo osobenosti ljudi i razgovarali smo o tome mnogo puta. Samo sam znatiželjan. Je li se ti problemi osobenosti javljaju kod ljudi kod kojih je prošlost urezana i uvjereni su da je to način da se rade stvari, ili je kompleksnije od toga kad je riječ o problemima osobenosti ljudi koje morate rješavati.

Mirsad Hadžikadić:

Kompleksnije je od toga. Tačno je da smo ugravirani u prošlost. Pod a) zbog vlastitog izbora, i pod b) zato što je to jedino što vidimo u vijestima i na društvenim medijima, jer političari na vlasti često spominju prošlost kako bi dobili na moći i kako bi ubijedili svoje glasače da su oni jedini koji ih mogu zaštititi od drugih. Istovremeno, kad posmatrate Bosnu i Hercegovinu tokom njene historije od 12-tog stoljeća nadalje, vidite da je od 14-tog stoljeća ona živjela pod okupacijom, prvo Osmanskog carstva a zatim Austro-ugarske monarhije, a onda je bio Prvi svjetski rat, pa je kreirana prva Jugoslavija i Bosna je izgubila svoje državljanstvo i postala neznatan element u takvoj Jugoslaviji, kao i u drugoj i onda trećoj, gdje je bila jedna od republika a ne država. Kroz sve to ljudi su naučili kako da služe, prežive, snalaze se i provlače se umjesto da se pobrinu za poslove: političke, kulturne i društvene poslove vlastitog društva za

koje su odgovorni. Znači, jednostavno smo naučili kako da se snalazimo, da preživimo i da se prilagodimo. I tako smo se prilagodili iskrivljenom, kriminalnom i nepotizmom ispunjenom društvu. Sad moramo da se oslobodimo toga i dođemo do tačke kada ćemo glasno reći da je ovo naša država kojom moramo upravljati i da moramo imati neka načela, jer lopovi ne mogu njome upravljati. Međutim, za taj proces obnove određenih vrijednosti, kako društvenih tako i individualnih, treba vrijeme. Mislim da je to element koji otežava stvari, ne samo razmišljanje o prošlosti nego i sami teret činjenice da se ta prošlost dogodila. Informisanje naše kolektivne svijesti odigrava se u smislu slabosti da se ne može ništa učiniti. To je ta ključna stvar. „Niko ne može ništa učiniti, sve je učinjeno. Svjetske sile nas žele ovakve.“ Ekonomija nam ne ide dobro, konstantno čitamo loše vijesti, ljudi su prije korona virusa napuštali zemlju i izgubili smo skoro trećinu stanovništva. Nije lako živjeti u takvim okolnostima. Juče sam pročitao članak koji iznosi da je broj novorođenčadi u Bosni i Hercegovini ove godine niži od broja novorođenih još od 1948. godine. To je ogroman pokazatelj stanja stvari u zemlji, i on u suštini ukazuje na propast društva. Nema novih beba; više ljudi umire nego što se rađa; ljudi odlaze i društvo prosto kolapsira po pitanju ekonomskog temelja koji će održati njegove aktivnosti. Povrh toga, ovaj Ustav koji je rezultat Dejtonskog sporazuma, dao nam je 50% uposlenih u javnim preduzećima i u vladi. Vao! Sa populacijom koja stari i penzionerima koje neko mora da izdržava, sa zdravstvenim sistemom koji je bačen na koljena, naročito korona virusom, dođete u situaciju gdje je jedini izlaz uzimanje dodatnih kredita od Međunarodnog monetarnog fonda, što zaista stavlja veliki teret na pleća novih generacija koje će ih morati otplaćivati samo kako bi održali politike podjela ovih naroda koji samo nastavljaju posljednji rat „mirnim putem“ odnosno „demokratskim putem“. Zaista je teško uvesti bilo kakve promjene, i promjene se neće dogoditi dok ljudi ne budu slobodni da izraze vlastitu volju, a to je ono što mi pokušavamo da uradimo.

Clark Curtis:

Uz osobenosti ljudi, probleme finansiranja i takve stvari, još uvijek djeluješ jako ohrabreno za nastavak po pitanju toga šta možete ostvariti na nadolazećim lokalnim izborima.

Mirsad Hadžikadić:

Juče sam bio u svom uredu i ponovo sam gledao svoje knjige, što i obično radim kad sam u svom uredu, da vidim ima li jedna koji bih uzeo sa sobom. Jedna od njih je bila puna citata i ja sam ju

izvukao. Zaboravio sam sad ko je to rekao, ali tu se kaže da kada posadite drvo, neko drugi će sjediti u njegovom hladu. To je tačno. Ako nemate ljude koji će zasaditi to drveće, onda neće biti ni hlada u kojem ćete odmoriti od vrućine, koja može doći u raznim oblicima. Dakle, ne možete razmišljati o tome šta je moguće a šta nije i šta je vjerovatno a šta nije. Postoji dužnost koju imate, kao i uvjerenje da ste tu da obavite određeni zadatak s obzirom na sve one sposobnosti koje imate, i da ste vi tu, u hladu drveta koje je zasadio neko drugi u prošlosti. To je život. Život nije samo sjedenje u hladu, nego sjedenje u hladu kad ste umorni od zasađivanja još jednog drveta. Tako ja posmatram to što mi pokušavamo da uradimo. Zaista ne razmišljam o tome šta je moguće a šta nije i šta je izvedivo a šta nije, nego jednostavno o tome šta treba da se uradi. Onda to radite uprkos mogućnostima odnosno vjerovatnoći ili potencijalnim ishodima. Dakle, u tom smislu sam jako pozitivan, jer nema drugog načina smislenog življenja, i vi to prosto radite. U tom smislu ste sebični, odnosno ja sam sebičan, jer to je zapravo najbolji način da živim. Ljudi kažu da je to davanjem a ne uzimanjem, ali vi ste u poziciji da dajete jer ste cijeli svoj život uzimali stvari koje su proizveli drugi odnosno oni koji su došli prije vas.

Clark Curtis:

Samo još jedna stvar, i ne znam je li to pitanje ili opservacija, jer znam da moraš da ideš. Trenutni imidž Platforme i novih kandidata za gradonačelnike/načelnike i gradske vijećnike postaje prepoznatljiviji i ne radi se više samo o tebi. Izvana, recimo samo na Facebooku, vidim lica i logo i predstavljanje tih kandidata i slike kojima se oni promovišu. Vao! Izgleda jako profesionalno. Zaista izgleda politički i ostavlja snažan dojam, i djeluje kao da ti ljudi znaju šta rade. Mislim, ne znam za druge načine i ne govorim to kao naučnik, govorim samo kao Clark, ali može se reći da cijelo predstavljanje izgleda vrhunski. Zaista mislim da izgleda odlično.

Mirsad Hadžikadić:

Hvala ti. Da, slažem se. Zaista imamo odlične ljude i to što vidiš je rezultat njihovog rada. To je nešto što je zaista dobro i profesionalno, ali istovremeno je dostojanstveno, estetski ugodno i ponosno. Nema ništa uvredljivo u onome što mi radimo, i to samo odražava ono u što ljudi vjeruju, pored toga što rade ono što znaju i što ispunjavaju obećanja svoje profesije. Čak i sljedeći element je interesantan. Prvo su te fotografije stručno uradili naši ljudi jer mi nemamo novca da platimo profesionalne fotografe. Dakle naši ljudi su pripremili te fotografije svojim

volonterskim doprinosom, a Tim za komunikacije i marketing je osmislio poruke, ali te poruke dolaze od svih naših članova koji predlažu razne ideje. Dakle to ne radi samo jedna osoba odnosno jedan tim, nego cijela Platforma za progres, jer mi smo otvoreni. U jednom trenutku iz Tuzle je došla ideja o animiranim verzijama fotografija, pa imamo i to, pa su ljudi počeli govoriti da je to *cool* i da je drugačije, jer niko drugi to nije uradio na taj način. To je kreativnost naših ljudi koju mi ohrabujemo i koja se vidi u tom, kao što si rekao, a cijenim to – *profesionalizmu*, ali je takođe riječ i o srcu, pa bih rekao da su to srce i profesionalizam u jednom. Čak i bolja stvar u ovome je da, na primjer u drugim političkim organizacijama vođa organizacije mora da odobri sve takve ideje, a ja nisam, jer je to zadatak Tima za komunikacije i marketing. Niko me nije čak ni pitao šta mislim o tome. Oni su smatrali da je to *cool* i da je sjajno, i ugovorili su to, i jednog dana ja sam otvorio naš Facebook i tu je bio naš novi logo i imidž i ja sam reko: „Vao, to je interesantno!“. Ponekad ja naravno imam vlastiti stav o tome, ali ja ih ne nazovem da kažem da nešto ne rade, ne, jer to je njihova kreativnost, čak i ako znam da bi ljudi iz PR-a nekih velikih organizacija bili zaprepašteni time i rekli da se to ne može raditi. Pa, ja bih rađe da nekad i pogriješimo, ali da uvijek ohrabujemo kreativnost, pa se može i popraviti i dugoročno će oni steći smisao vrijednosti. Mislim da je kreativnost zaista važna za nas i drago mi je da potičemo mlade ljude i da su oni sa nama jer im mi dajemo priliku. Većina tih ideja potekle su upravo od mladih ljudi.